

INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU

FINALNI IZVJEŠTAJ

***Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i
reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih
ustanova, odnosno njihovih studijskih programa***

Sarajevo, august 2014. godine

Naziv visokoškolske ustanove: *INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU*

Adresa: *Hrasnička cesta 15, 71 210 Ilidža Sarajevo*

Sastav komisije:

- 1. Sead Pašić,
predstavnik akademske zajednice u BiH, predsjednik*
- 2. Husein Keran,
predstavnik akademske zajednice u BiH, član*
- 3. Fethi Silajdžić,
predstavnik privrede i prakse, član*
- 4. Aleksandar Božić,
međunarodni stručnjak iz Republike Srbije, član*
- 5. Ema Obralić,
student i sekretar komisije*

Datum posjete: *23. i 24. juni 2014. godine*

Datum izrade finalnog izvještaja: *10. august 2014. godine*

Sadržaj:

1. UVODNE NAPOMENE	4
2. OPŠTE INFORMACIJE O VISOKOŠKOLSKOJ USTANOVI	5
3. ZAKONSKI OKVIR ZA RAD KOMISIJE	6
3.1. Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih ustanova	6
3.2. Donošenje odluke o ispunjenosti kriterija	12
4. RAD KOMISIJE	13
4.1. Sastav Komisije	13
4.2. Kratak pregled rada Komisije	13
4.3. Samoevaluacioni izvještaj	14
4.4. Posjeta Komisije IUS	15
5. ISPUNJENOST KRITERIJA ZA AKREDITACIJU VISOKOŠKOLSKIH INSTITUCIJA U BIH	17
5.1. Kriterij 1. – Razvoj i strategija visokoškolske ustanove	17
5.2. Kriterij 2. – Upravljanje, unutrašnje osiguranje kvaliteta i kultura kvaliteta	17
5.3. Kriterij 3. – Procedure za osiguranje kvaliteta studijskih programa	18
5.4. Kriterij 4. – Procedure za ocjenjivanje studenata	19
5.5. Kriterij 5. – Ljudski resursi	20
5.6. Kriterij 6. – Kvalitet fizičkih resursa	21
5.7. Kriterij 7. – Informacioni sistemi	22
5.8. Kriterij 8. – Presentacija informacija za javnost	23
5.9. Kriterij 9. – Međunarodna saradnja	23
6. MIŠLJENJE O ISHODU AKREDITACIJE	24

1. UVODNE NAPOMENE

Internacionalni univerzitet u Sarajevu (IUS) je zvanično započeo proces akreditacije Univerziteta predavanjem zahtjeva nadležnom ministarstvu, odnosno Ministarstvu za obrazovanje i nauku¹ Kantona Sarajevo, u decembru 2013. godine, nakon što je Senat IUS usvojio Samoevaluacioni izvještaj (Odluka IUS SENAT br. 11-3153/13).

Nadležno Kantonalno ministarstvo je Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u Bosni i Hercegovini uputilo zahtjev za formiranje Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji IUS.

Proces eksterne evaluacije Internacionalnog univerziteta u Sarajevu, od strane Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u Bosni i Hercegovini, započeo je 18.03.2014. godine imenovanjem Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji, u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11), Odlukom o kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službeni glasnik BiH“, broj: 75/10 i 44/13) i Pravilnikom o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Sarajevskom kantonu.

Na prijedlog Predsjednika Komisije, uz konsultacije sa kontakt osobom ispred Agencije i uz saglasnost svih ostalih članova Komisije, za Sekretara Komisije je imenovana Ema Obralić, član iz reda studenata.

Nakon iščitavanja dostavljenog Samoevaluacionog izvještaja IUS i usaglašavanja otvorenih pitanja, Komisija je pripremila posjetu Internacionalnom univerzitetu u Sarajevu, koja je realizirana 23. i 24. juna 2014. godine.

Na temelju analize Samoevaluacionog izvještaja, dokumenata prezentiranih tokom posjete, kao i neposrednog razgovora sa predstavnicima svih struktura Univerziteta, Komisija je pripremila Finalni izvještaj, analizirajući ispunjenost svih devet osnovnih kriterija, te dala završno mišljenje i preporuku o akreditaciji Internacionalnog univerziteta u Sarajevu.

2. OPŠTE INFORMACIJE O VISOKOŠKOLSKOJ USTANOVI

Naziv, adresa i e-mail institucije	International University of Sarajevo (IUS); Hrasnička cesta 15, 71210 Ilidža Sarajevo; info@ius.edu.ba
Internet adresa	http://www.ius.edu.ba
Naziv, broj i datum akta o osnivanju	Odluke Vlade Kantona Sarajevo, broj: 02-05-10404-10/03 od 18. 06. 2003. godine, koja je objavljena u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", broj: 14/03 od 19. 06. 2003. godine i kojom je data saglasnost „Fondaciji za razvoj obrazovanja“ za osnivanje Internacionalnog univerziteta u Sarajevu kao ustanove.
Poresko-identifikacioni broj	4200877730003
Ime, prezime i adresa osnivača (naziv i sjedište)	„Fondacija za razvoj obrazovanja“ Sarajevo, ul.Hrasnička cesta br. 15, Ilidža, Sarajevo
Broj i datum odluke o imenovanju lica ovlaštenog za zastupanje	Rješenje o imenovanju rektora Internacionalnog univerziteta u Sarajevu broj: IUS SENAT 11-2155/2013 od 03.09.2013. godine Odluka o izboru rektora Internacionalnog univerziteta u Sarajevu broj: IUS SENAT 11-2154/2013 od 03.09.2013. godine
Broj i datum dozvole za rad visokoškolske ustanove	Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo, broj: 11-38-3509 od 16. 06. 2003. godine, kojim je utvrđeno da su ispunjeni zakonom predviđeni uvjeti za osnivanje Internacionalnog univerziteta u Sarajevu kao ustanove i da je Osnivač Internacionalnog univerziteta u Sarajevu „Fondacija za razvoj obrazovanja“. Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo, broj: 11-01-38 od 23. 06. 2004. godine o ispunjavanju uvjeta za početak rada Internacionalnog univerziteta u Sarajevu kao ustanove, kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi predviđeni uvjeti za početak rada u školskoj 2004/2005. godini.
Broj i datum dozvole za rad van sjedišta	/
Kontakt osoba (za posjetu)	Prof. Dr. Muhamed Hadžiabdić, Prorektor za akademska i studentska pitanja na IUS 033/957-125 mhadziabdic@ius.edu.ba
Broj telefona	033/957-110 033/957-102 Fax: 033/957-105

3. ZAKONSKI OKVIR ZA RAD KOMISIJE

Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih studijskih programa je radila u skladu sa dokumentima Agencije za razvoj visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini:

1. Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11),
2. Odlukom o kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službeni glasnik BiH“, broj: 75/10 i 44/13).

Pored toga, Komisija se u svom radu rukovodila i odredbama Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Sarajevskom kantonu.

3.1. Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih ustanova

Kriterij 1. Razvoj i strategija visokoškolske ustanove

(1) Visokoškolska ustanova izrađuje strategiju u postupku javnog konsultovanja sa svim zainteresiranim stranama, formalno je usvaja i čini je javno dostupnom

- Da li je opisan način izrade i usvajanja strategije (ko je usvojio Strategiju, koja su je tijela službeno razmatrala, naznačiti web link zapisnika sa sastanka na kojem je Startegija)?
- Da li je navedeno koji su vanjski akteri konsultovani? Da li je ocijenjen njihov doprinos izradi Strategije?
- Da li je naznačen web link na kojem je Startegija dostupna?
- Da li je naznačen web link na kojem se može pristupiti Statutu ili drugim aktima kojim su definisane osnove strateškog planiranja?

(2) Strategijom visokoškolska ustanova utvrđuje svoju misiju i viziju, strateške ciljeve, te relevantne planove i aktivnosti za svaki strateški cilj

- Kada je usvojena aktuelna Strategija visokoškolske ustanove, u kojem stepenu je realizovana i sl.?
- Je li to prva Strategija i postoje li iskustva s provođenjem strategija?
- Da li su navedene procedure za provođenje Strategije (postoji li na instituciji odjel ili tijelo za strateško planiranje, ko evaluira ispunjenost ciljeva, kojom dinamikom i sl.)?

(3) Visokoškolska ustanova ima efikasan sistem i procedure za praćenje ispunjenja planova i realizaciju strateških ciljeva

- Na koji način se po realizaciji utvrđuju novi ciljevi?
- Koje mjere se poduzimaju za slučaj kašnjenja u realizaciji?

Kriterij 2 Upravljanje, unutrašnje osiguranje kvaliteta i kultura kvaliteta

(1) Visokoškolska ustanova ima efikasnu organizacijsku i upravljačku strukturu, koje su formalizirane pravnim aktima.

- Da li je opisana organizacijska i upravljačka struktura, te procijenjena njihova efikasnost?
- Da li je organizacija šematski predstavljena?
- Da li su analizirane veze između pojedinih dijelova strukture (npr. katedre – odsjeka – fakulteta – univerziteta) i kakva je distribucija odgovornosti i sredstava?
- Da li je predstavljen način izbora rukovodnih tijela i organa (Senat, Upravni odbor, rektor, prorektori, dekani i sl.) te da li je u skladu sa Statutom i drugim aktima koji to definišu?
- Da li je naveden web link na kojem se može pronaći Statut i drugi relevantni akti?

(2) Visokoškolska ustanova promoviše kulturu kvaliteta, razvija sveobuhvatan i efikasan sistem za unutrašnje osiguranje kvaliteta u cilju poboljšanja nastave, naučno-istraživačkog rada, te procesa upravljanja i administracije.

- Da li je opisan koncept osiguranja kvaliteta na instituciji – koje procese on obuhvata i na koji način?
- Da li postoje uspostavljene procedure za aktivnosti ustanove? Da li su opisane?
- Da li je etički kodeks (za nastavnike, studente i sl.) dio politike kvalitete? Da li je opisan i analiziran njegov značaj? Da li je dat web link na ključna dokumenta?
- Da li su navedene aktivnosti koje ustanova poduzima u cilju promovisanja i gradnje kulture kvaliteta (dogadjaji, štampani materijal, edukacije i sl.)?

(3) Politika i procedure za unutrašnje osiguranje kvaliteta definirani su formalno donesenim aktom.

- Da li je analiziran akt o unutrašnjem osiguranju kvaliteta, način njegove izrade i donošenja, te dat osvrt na sadržaj?
- Da li je dat osvrt na koji način akt reguliše sveobuhvatnost procesa unutrašnjeg sistema osiguranja kvaliteta?
- Jesu li aktom utvrđeni nositelji, njihova jasna ovlaštenja, ishodi procesa koji oni započinju i sl.?
- Da li je naveden web link s aktom?

(4) Visokoškolska ustanova ima formalno tijelo za osiguranje kvaliteta čija je uloga, odgovornosti i aktivnosti jasno utvrđena pravnim aktima.

- Da li je predstavljena organizacija tijela za osiguranje kvaliteta?
- Da li je opisana struktura tijela i nadležnosti?
- Da li je objašnjeno na koji način ishodi tijela za osiguranje kvalitete utiču na rad ustanove (koje aktivnosti poduzima, kakva mu je veza s top-menadžmentom, ko analizira izvještaje, kakve se aktivnosti poduzimaju kao rezultat analiza i sl.)?

(5) Uloga studenata sva tri ciklusa u upravljanju visokoškolskom ustanovom i u sistemu unutrašnjeg osiguranja kvaliteta je jasno i institucionalno definirana.

- Da li je opisan rad studentskih tijela – na koji način se biraju studentski predstavnici?
- Da li je analizirano učešće studenata u tijelima ustanove (reprezentacija, pitanja koja oni delegiraju, zaključci koji se usvajaju po tim pitanjima i sl.)?
- Da li su opisani postupci anketiranja studenata (kako često, koji obuhvat, o čemu se studenti anketiraju, ko provodi ankete)?
- Da li su navedeni zaključci po analizama studentskih anketa (kakve se akcije poduzimaju, kakvi su ishodi tih aktivnosti i sl.)?

Kriterij 3. Procedure za osiguranje kvaliteta studijskih programa

(1) Procedure za predlaganje, prihvatanje, praćenje i provođenje studijskih programa su uspostavljene i primjenjuju se za svaki studijski program. One posebno reguliraju:

- Naziv i ciljeve studijskog programa,
- Ishode učenja iskazane za ukupnu kvalifikaciju i za svaki predmet,
- Uslove za upis na studijski program,
- Vrstu studija i način izvođenja;
- Bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu shodno ECTS-u;
- Način ocjenjivanja na predmetu;
- Relevantnost kvalifikacija osoblja i resursa.
- Da li su nevedeni nazivi svih studijskih programa po ciklusima koji se izvode?
- Da li su navedeni web linkovi 3 do 5 studijskih programa (visoka škola 3, univerzitet 5) iz različitih oblasti, po slobodnom izboru visokoškolske ustanove?

- Da li su navedeni akti koji definišu procedure za predlaganje, prihvatanje, praćenje i provođenje nastavnih planova i programa i web linkovi na kojima su akti dostupni?
- Da li su analizirane postojeće procedure po tačkama a. do g. iz Kriterija?

(2) Visokoškolska ustanova analizira i kontinuirano teži unapređenju studijskih programa.

- Da li su opisane procedure za analizu studijskih programa?
- Da li su u prilogu dostavljeni primjeri pisanih, posljednjih obavljenih analiza za studijske programe navedene u kriteriju 3.1., te dat web link na zapisnike sa sjednica vijeća i Senata na kojima su one razmatrane?

Kriterij 4. Procedure za ocjenjivanje studenata

(1) Visokoškolska ustanova ima i provodi procedure koje osiguravaju fer, transparentno i konzistentno ocjenjivanje studenata utvrđene formalnim aktom koje usvaja senat.

- Da li je navedeno koji formalni akt i kako reguliše ocjenjivanje studenata? Da li je naveden web link?
- Da li je objašnjen koncept kontinuiranog ocjenjivanja studenata?
- Da li su objašnjene žalbene procedure?
- Da li su navedeni web linkovi s rasporedima ispita ?
- Da li su opisane metode ispitivanja koje se koriste?
- Na koji način se osigurava da ispitivanje bude u skladu sa ishodima učenja?

(2) Visokoškolska ustanova kontinuirano prikuplja podatke i analizira uspjeh studenata (analiza prolaznosti) na nivou studijskog programa i visokoškolske ustanove, te poduzima aktivnosti na unapređenju uspjeha studenata.

- Da li je predstavljen postupak analize prolaznosti studenata?
- Da li je prikazana prolaznost studenata za posljednja razdoblja (usporedbe)?
- Da li je naveden web link analize prolaznosti studenata?
- Da li je objašnjeno kakve se mjere donose nakon provedenih analiza? Da li je naveden web link odluke (ili zapisnika Senata)?
- Da li su navedeni primjeri poduzetih aktivnosti?

Kriterij 5. Ljudski resursi

(1) Visokoškolska ustanova osigurava dovoljan broj kvalificiranog nastavnog osoblja (nastavnici i saradnici) kako bi postigla obrazovne ciljeve, uspostavila i nadzirala akademska pravila i osigurala održivost svojih studijskih programa. Na svakom studijskom programu na visokoškolskoj ustanovi je zaposlen dovoljan broj nastavnog osoblja u stalnom radnom odnosu s punim radnim vremenom, kako bi se osigurali kvalitet i kontinuitet učenja i podstakli vanjski saradnici da se uključe u akademske procese. Visokoškolska ustanova zapošljava dovoljan broj saradnika i/ili naučnih asistenata, kako bi osigurala kontinuitet akademskog napredovanja i razvoj vlastitog kadra.

- Da li je naveden primjer analize svog akademskog osoblja s realiziranim mjerama za poboljšanje? (Analiza može biti zasnovana na indikatorima: plan pokrivenosti nastave, podaci o broju, polu, starosti, stažu, zvanjima akademskog osoblja, omjeru broja stalno zaposlenih i spoljnih saradnika, omjeru broja nastavnika i broja studenata, odnos vlastitog i gostujućeg kadra, studentske ankete i sl.).
- Da li je opisano funkcionisanje kadrovske baze podataka?

(2) Visokoškolska ustanova razvija politiku usavršavanja nastavnog osoblja, omogućujući im stručno i naučno usavršavanje.

- Da li je opisano i ocijenjeno stanje nastavnog osoblja na temelju analiza koje mogu uključivati odnos domaćeg/gostujućeg nastavnog osoblja, pokrivenost nastavnih predmeta stalno zaposlenim ili nastavnikom ili saradnikom, odnos nastavnik/student i njegov trend u zadnje 3 godine, analize opterećenja nastavnika i vanjskih suradnika, evaluaciju nastavnika od strane studenata, dostupnost nastavnika studentima i sl.?

- Da li je na web stranici naveden dokument (standardi i normativi) koji su utvrdile nadležne obrazovne vlasti, prema normama opterećenosti nastavnika i ukupnom nastavnom opterećenju koje nosi studijski program i koji definira ukupan broj angažovanog nastavnog osoblja na jednom studijskom programu?

(3) Visokoškolska ustanova jednom godišnje prezentira publikacije vlastitog nastavnog osoblja realizirane u posljednjoj akademskoj godini (nazivi radova s posebnim naglaskom relevantnosti časopisa ili skupa gdje su objavljeni ili prezentirani, objavljene knjige i sl.). Visokoškolska ustanova ima proceduru za izdavanje knjiga i udžbenika.

- Da li je naveden formalni akt ili poglavlje Statuta koji se odnosi na stručno i naučno ili umjetničko usavršavanje vlastitog osoblja?
- Da li je navedena organizacija ili saorganizacija stručnih, naučnih i umjetničkih skupova, kongresa, seminara, radionica i sl. u posljednje 3 godine? Da li je urađena analiza jednog od ovih događaja, po slobodnom izboru i njegov uticaj na stručno i naučno/umjetničko usavršavanje nastavnog osoblja uzimajući u obzir kvalitet učesnika i prezentiranih radova?
- Da li je navedeno kako se motiviše osoblje za veće zalaganje i učenje (nagrade, priznanja i ostalo)?
- Da li je urađena analiza izdavanja sredstava za naučno/umjetničko, stručno i pedagoško usavršavanje akademskog osoblja i podršku osoblju koje aplicira za vanjska sredstva (EU fondovi)?

(4) Procedure za izbor i napredovanje nastavnog osoblja utvrđuju se unaprijed, javno su dostupne i usklađene su s važećim zakonskim propisima. Sastav komisije za izbor u zvanje je kompetentan u naučnoj oblasti (poljima i granama) u kojoj prijavljeni kandidat traži izbor u zvanje.

- Da li je naveden način na koji všu prezentuje publicistiku vlastitog nastavnog osoblja realizovanu u posljednjoj akademskoj godini (objavljene stručne, naučne i umjetničke radove, projekte i knjige za svakog člana akademskog osoblja)?
- Da li je naveden primjer analize godišnje publicistike (po organizacijskim jedinicima, aktuelnim tematikama, indeksiranosti časopisa, analizu citiranosti radova i broj mentorstva vlastitog nastavnog osoblja, broj odbranih doktorskih disertacija u posljednjoj godini, i sl.)?
- Da li je naveden broj stručnih, naučnih i umjetničkih skupova u zemlji i inostranstvu gdje je participiralo nastavno osoblje ustanove u posljednjoj akademskoj godini?
- Da li je navedena web stranica na kojoj su dostupni akti za izdavanje knjiga i udžbenika

(5) Visokoškolska ustanova redovno analizira starosnu strukturu nastavnog osoblja, odnos vlastitog i gostujućeg kadra, kvalifikacije nastavnog osoblja na svim studijskim programima, a posebno na uskostručnim predmetima.

- Da li je naveden primjer analize svog akademskog osoblja s realizovanim mjerama za poboljšanje? (Analiza može biti zasnovana na indikatorima: plan pokrivenosti nastave, podaci o broju, polu, starosti, stažu, zvanjima akademskog osoblja, omjeru broja stalno zaposlenih i spoljnih saradnika, omjeru broja nastavnika i broja studenata, odnos vlastitog i gostujućeg kadra, studentske ankete i sl.).
- Da li je opisano funkcioniranje kadrovske baze podataka?

(6) Visokoškolska ustanova zapošljava dovoljan broj administrativnog i pomoćnog osoblja kako bi osigurala redovno provođenje djelatnosti, te osigurava njihovu obuku, usavršavanje i ocjenjivanje (evaluaciju).

- Da li je naveden primjer analize svog neakademskog osoblja s realiziranim mjerama za poboljšanje? (To može da podrazumijeva analizu kvalifikacijske i starosne strukture ovog osoblja, obuku osoblja u skladu s novim trendovima i reformama (informacijske tehnologije, strani jezici, Bolonjski proces i sl.), procedure za evaluaciju rada i napredovanje ovog osoblja.)

Kriterij 6. Kvalitet fizičkih resursa

(1) Visokoškolska ustanova osigurava dovoljno resursa (učionice, laboratorije i oprema, bibliotečki resursi, kompjuteri, pojedinačni i grupni prostori za učenje i sl.) za kompletno osoblje i upisane studente, kako bi osigurala unapređenje ambijenta i podržala njihovo